

Alfsen og Randers - misvisende kritikk

TORSTEIN BYE OG MADG GREAKER

Statistisk sentralbyrå

Uenighet er ofte grunnlaget for ny og bedre forskning. Likevel bør det være en viss redelighet i de diskusjoner som foregår. Det mangler i det svar Alfsen og Randers har til vår artikkel om LUU sin rapport, noe vi informerte forfatterne om på forhånd, men som de valgte å negligere. Derfor har vi valgt å skrive denne oppklaringen. Under avsnittet om mandatkritikk i sitt tilsvarende svar gjør Alfsen og Randers et stort poeng av at vi kritiserer LUU for at de ikke har sett på internasjonale tiltak (*å rette baker for smed*). Men på side 1 i vår artikkel i ØF nr 3/2007 står det:

Utvalgets mandat var å utrede hvordan Norge kan oppnå betydelige reduksjoner i de nasjonale utslippene innen 2050. Siden utslipp av klimagasser er et globalt problem kan man derfor si at Miljøverndepartementet definerte bort utvalgets muligheter til kostnadseffektive vurderinger allerede i mandatet. Dette kan ikke utvalget kritiseres for, men likevel er dette viktig å kommentere når man er opptatt av gode klimapolitiske løsninger. LUU argumenterer også selv for nasjonal tilnærming (s 29-30 i NOU'en). Dessuten ser de bort fra en sammenligning av kostnader i Norge og internasjonalt som mandatet åpner for (jfr. kapittel 3 i utvalgets rapport).

Dette er såvidt vi kan skjønne ikke «å rette baker for smed». Utvalget endte dessuten opp med å anbefale at Norge burde gjennomføre mesteparten av reduksjonene i utslipp gjennom tiltak i Norge, noe mandatet selvfølgelig ikke påla utvalget.

Alfsen og Randers sier videre på side 1: Bruvoll og medarbeidere synes å tro at bare man «klatrer langs den eksisterende marginale kostnadskurven» vil aktørene av seg selv foreta nødvendige investeringer i teknologiutvikling til rett tid. Alfsen og Randers fremstiller oss altså som om vi var i mot all støtte til teknologiutvikling, men hva sier vi om dette i vår artikkel i ØF 3/2007?

Positive eksterne effekter knyttet til forskning og teknologiutviklingen er et generelt argument for offentlig støtte (se f.eks. Hægeland og Mjøen 2000). Støtte til FOU i klimasammenheng kan dermed ha en god begrunnelse. På den annen side må man skille mellom selve forsknings- og utviklingsdelen og implementeringsdelen. Det er vanskelig å se at implementeringen skulle gi positive eksternaliteter utover renseeffekten, som jo kan internaliseres gjennom avgifts- og kvotemarkedet. Da bør man heller ikke støtte innføringen av teknologien når den er ferdig utviklet. Noen vil hevde

at det er eksternaliteter i læring, det vil si at det en bedrift lærer ved å ta i bruk ny teknologi automatisk smitter over til andre bedrifter i samme markedet. Det er imidlertid få empiriske studier som bekrefter at slike eksternaliteter i læring er betydelige.

Mao, vi avviser ikke offentlig satsing på FOU, men vi sier at LUU burde være mer nøkterne her. Se også en diskusjon av dette poenget i Bye og Hoel i dette nummer av ØF.

Til slutt, blant annet i konklusjonen, skriver Alfsen og Randers: Bruvoll, Bye og Greaker synes å mene at det ikke er nødvendig at Norge reduserer sine utslipp (det er billigere å redusere andre steder). Dette er direkte galt, og det er ingen ting i vår artikkel som tilsier en slik tolkning. Dette har vi formidlet til forfatterne mange ganger. En pris på utslipp i utlandet skal selvsagt gjenspeiles i prisen vi har på slike utslipp i Norge. Da vil vi få utslippsreduksjoner i Norge. Hvor mye er endogen. Det er slett ikke nødvendig å sette et eksogent mål på dette.

Med ønske om en fremtidig fruktbar og redelig debatt.